

ARVSRÄTT

Boutredning & gränser för boutredares uppdrag

Om ansvar i samband med boutredares förvaltning av egendom, kriterier för att förordna eller entlediga boutredare, och registrering av bouppteckning m.m.

- 2020, Tingsrättsdom
Dödsbodelägare som känt till vissa ägarförhållanden rörande bostadsrätt i 17 år, ansågs ej ha visat tillräckliga skäl för att så långt i efterhand få återropa dessa skäl gentemot den sedan länge registrerade ägaren till bostadsrätten i syfte att åstadkomma ett arvskifte som uppfyller formkraven.
- 2020, Hovrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ej ha visat att skiftesman hade bedömt del i fastighetsreivering felaktigt, inte heller att gåvor i form av penningöverföringar hade utgjort förskott på arv.
- 2020, Hovrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ha visat att försäljning av fastighet på offentlig auktion till tiodubbla värdet jämfört med boutredningsmannens värdering, utgjorde en så kraftig förändring av förutsättningarna för lottläggning och skifte, att bodelningen skulle rivas upp och göras om; Även om att avvika från huvudregeln att tappande part står för rättegångskostnaderna.
- 2020, Tingsrättsdom
Påstådd arvinge genom uppvisat testamente ansågs ha möjlighet att yttra sig om lämplig boutredningsman även om giltigheten av det uppvisade testamentet inte hade prövats; Bl.a. om att påstående om giltigt testamente kan räcka för att räknas som dödsbodelägare.
- # 2018, 1299, Tingsrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ej ha visat att tillägg till testamente var ogiltigt vid en s.k. begränsad förhandsprövning, inte heller att det fanns skäl att ifrågasätta testamentsexekutorns lämplighet som boutredningsman.
- 2017, Hovrättsdom
Dödsbo ansågs ha visat att advokatfirma som förvaltad mångmiljonarv genom uppdrag som kan likställas med uppdrag för boutredningsman, dock endast utifrån en generalfullmakt som utställts av den avlidne, inte hade ingått ett giltigt uppdragsavtal med dödsboet och därmed inte hade rätt till betalning för utfört arbete. Även skadeståndsskyldighet för vårdslösa råd om avtal för olika tjänster; Bl.a. om avtalslagens fullmaktsreglering i

förhållande till ärvdabalkens tvingande reglering, obehörig vinst och läran om tjänster utan uppdrag (s.k. negotiorum gestio).

- 2016, HFD 2016:32, 1280-15
En frånskild make ska kallas till bouppteckningsförrättning med anledning av den tidigare makens bortgång när bodelning med anledning av äktenskapsskillnaden inte har ägt rum.
- 2015, NJA 2015 s. 558
Arvskifte. Vid värderingen av aktier kan en skiftesman ta hänsyn till den realisationsvinstskatt som en försäljning av aktierna kan beräknas medföra för den som får aktierna på sin lott (Rättsfall: NJA 1975 s. 288)
- 2014, Hovrättsdom
Uppdragsavtal ansågs visat mellan dödsbo och förmedlare av fastighet inrymmande köpcentrum; osannolikt att dödsboet inte förstått att uppdragsavtal hade träffats bl.a. med anledning av undertecknande av letter of intent. Även om betydelsen av passivitet och realhandlande i form av underlåtenhet att upplysa uppdragstagaren om den egna uppfattningen.
- 2013, RH 2013:22
Fråga om förordnande av boutredningsman på ansökan av borgenär. En person som hade lån hos borgenären mot säkerhet i fast egendom avled. Borgenären hade ingen praktisk möjlighet att ta säkerheten i anspråk eftersom det inte förrättats bouppteckning för dödsboet. Hovrätten fann att borgenärens rätt måste anses äventyras på ett sådant sätt att ansökan om boutredningsman skulle bifallas.
- 2010, Hovrättsdom
Dödsbodelägare ansågs ej ha visat att boutredningsman varit vårdslös genom att sälja samtliga värdepapper i dödsboet, trots tydliga instruktioner från dödsbodelägare att inte sälja och trots att den tidiga försäljningen medförde en väsentlig förlust jämfört med om värdepappren hade sålts några månader senare.
- 2010, Hovrättsdom
Missad registrering medförde förhöjd arvsskatt och rätt till skadestånd för dödsbo
- 2009, NJA 2009 s. 90
Fråga om förutsättningarna för rättens tillstånd enligt 19 kap. 13 § ärvdabalken för boutredningsman att överlåta dödsbos fastighet (Rättsfall: NJA 1983 s. 802, NJA 1987 s. 943 och NJA 1994 s. 141)
- 2007, RÅ 2007:63
Det krävs inte att dödsbodelägare har tagit del av kallelse till bouppteckningsförrättning för att registrering av bouppteckning skall få ske.

- 2007, NJA 2007 s. 410
Enbart den omständigheten att en testamentsexekutor biträtt även arvlåtarens sambo med upprättande av testamente har inte ansetts utgöra skäl mot att testamentsexekutorn förordnas som boutredningsman (Rättsfall: NJA 1988 s. 594)
- 2004, RÅ 2004:37
Bestämmelsen i 20 kap. 2 § ärvdabalken att två gode män skall utses att förrätta bouppteckning har inte ansetts innefatta ett krav på att de gode männen måste vara samtidigt närvarande vid bouppteckningsförrättningen.
- 2004, RH 2004:55
Har en särskilt förordnad boutredningsman i ett internationellt dödsbo ådragit sig skadeståndsskyldighet för en ren förmögenhetsskada genom att inte bevaka ett testamente efter den döda? Omfattar principalansvaret i så fall en sådan skada som vållats av en anställd? (Jfr NJA 2000 s. 639)
- 2002, NJA 2002 s. 428
Prövning av fråga om förordnande av boutredningsman.
- 2002, NJA 2002 s. 136
Dödsbo har på begäran av borgenär avträtts till förvaltning av boutredningsman när arvingarna, under påstående att fordringen inkräktade på deras rätt till laglott, skiftat boet utan att först betala borgenären eller avsätta medel till betalning åt denne.
- 2001, NJA 2001 s. 559
Fråga om entledigande av boutredningsman
- 1999, RH 1999:110
En boutredningsman ansökte om rättens tillstånd enligt 19 kap. 13 § ärvdabalken att försälja fast egendom tillhörig dödsboet. Det ansågs ankomma på denne - och inte rätten - att avgöra frågan om det förelåg skriftligt samtycke till försäljningen från samtliga dödsbodelägare eller om tillstånd till försäljningen av rätten erfordrades.
- 1995, RH 1995:77
Bouppteckning har ansetts ogiltig, eftersom efterarvingar varit gode män.
- 1995, NJA 1995 s. 148
Fråga, vid ansökan om att ett dödsbo skall avträdas till förvaltning av boutredningsman, under vilka förutsättningar den som åberopar ett tvistigt anspråk på universell testamentsrätt skall kunna provisoriskt anses som dödsbodelägare.

- 1994, NJA 1994 s. 141
Fråga om rättens tillstånd enligt 19 kap 1 § ÄB för boutredningsman att överlåta dödsbos fastigheter till utomstående, då en delägare i dödsboet förklarar sig villig att förvärva fastigheterna till samma pris.
- # 1993, NJA 1993 s. 570
Fråga om rätt för make att lång tid efter äktenskapsskillnad påkalla bodelning och förordnande av bodelningsförrättare.
- 1987, NJA 1987 s. 943
Tillämpning av 23 kap 3 § 1 st ÄB vid s k tvångsskifte enligt 8 § 2 st samma kapitel
- 1983, NJA 1983 s. 802
Fråga om erforderligt underlag för rättens prövning av ansökan om tillåtelse enligt 19 kap 13 § ÄB för boutredningsman att överlåta dödsbos fastighet.
- 1980, RH 108:82
Person, som enligt 11 kap 20 § giftermålsbalken i dess lydelse före den 1 januari 1974 förordnats att förrätta bouppteckning i anledning av hemskillnad, har ansetts behörig att hos rätten ansöka om vitesföreläggande för make att lämna uppgifter till bouppteckningen.
- 1980, RH 24:81
Sedan banks notariatavdelning förordnats till boutredningsman dödsbo, har firmatecknare i banken ansetts utesluten från att såsom god man förrätta bouppteckning efter den avlidne (Rättsfall: NJA 1925 s 389 och 1978 s 136)
- 1978, NJA 1978 s. 132
Den omständigheten att den i 23 kap 8 § ÄB stadgade klanderfristen försuttits har ansetts utgöra sådant hinder mot klandertalans upptagande som rätten enligt 34 kap 1 § RB haft att självmant beakta. Tillika fråga huruvida delgivning av bodelningshandling skett i överensstämmelse med föreskrifterna i 23 kap 8 § ÄB.
- 1972, NJA 1972 s. 214
Tillämpning av 23 kap. 3 § ÄB då skiftesman förrättar arvskifte i dödsbo, vari ingår en majoritetspost av aktier i s. k. fåmansbolag.
- 1964, NJA 1964 s. 54
En av fem delägare i dödsbo klandrar av testamentsexekutor förrättat arvskifte bl. a. på grund av att i skiftet ingått en fordran delägaren, ehuru den vore tvistig och boet således icke vore berett till skifte. Två andra delägare yrka i stämning å denne delägare fastställelse av att fordringen består. Fråga huruvida sistnämnda talan må upptagas till prövning.

- 1940, NJA 1940 s. 463
Sedan testamentsexekutorer, tillika utsedda att vara boutredningsmän, vid huvudredovisning i samband med arvskiftet -- vid vilket medel avsattes för betalning av vissa boets skulder -- tillgodofört sig ett jämförelsevis betydande och i avrundat belopp bestämt arvode, hava de ansetts icke vara berättigade att uppbära särskilt arvode för sådana av uppdraget föranledda bestyr som lågo i tiden efter arvskiftet.
- 1936, NJA 1936 s. 28
Tvist mellan dödsbodelägare om personvalet vid förordnande av boutredningsman.
- 1932, NJA 1932 s. 40
Jäv mot testamentsvittnen -- två bröder -- på den grund att den ene genom testamentet förordnats till testamentsexekutor. Äldre rätt; jfr 2 kap, 4 § st. lagen om testamente (Jfr 1907 A 256, 1911 s. 538, 1919 s. 206 och 549, 1920 s. 438 samt 1925 s. 668 och A 546.)